

De l'1 d'octubre al 5 de novembre de 2018

X Cicle de Conferències del Palau Güell

Eusebi Güell i Bacigalupi, patrici de la Renaixença

**Entrada
gratuïta**

Cal fer reserva prèvia al tel. 93 472 57 75 o a
palauguell@diba.cat

Carrer Nou de la Rambla, 3-5
08001 Barcelona

Tel.: 934 725 775
palauguell@diba.cat
www.palauguell.cat

#AnyGüell

Eusebi Güell, a l'esquerra, l'any 1862, al Col·legi Valldemà de Marató i, a la dreta, c. 1870.

Pintura commemorativa de la revista naval oferta a la família reial espanyola pel marquès de Comillas el 1881 (Palau de Sobrellano, Comillas, Eduard Llorens, 1892). A l'esquerra, en primer terme apareixen la marquesa de Comillas i Eusebi Güell, de cara. Al segon llenç, d'esquerra a dreta, Antonio López y López, un oficial de marina, les infantes Isabel, Pau i Eulàlia, i els reis Alfons XII i Maria Cristina.

Gabinet de Premsa i Comunicació. B 12528-2018

**PALAU
GÜELL**
ANTONI GAUDÍ

Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura

Obres d'Antoni Gaudí
Inscrit a la Llista del Patrimoni Mundial el 1984

**PALAU
GÜELL**
ANTONI GAUDÍ

L'exposició «Eusebi Güell i Bacigalupi, patrici de la Renaixença». Òscar Ferrer / Diputació de Barcelona

EUSEBI GÜELL I BACIGALUPI, PATRICI DE LA RENAIXENÇA

El X Cicle de Conferències del Palau Güell s'organitza en paral·lel a l'exposició «Eusebi Güell i Bacigalupi, patrici de la Renaixença», i està coordinat pels comissaris de l'exposició Raquel Lacuesta Contreras i Xavier González Toran.

Totes dues activitats, exposició i cicle, aprofundeixen en la vida i el llegat de l'industrial i mecenes, primer comte de Güell (Barcelona, 1846-1918), amb l'objectiu de commemorar el centenari de la seva mort i de deixar constància de les diferents facetes d'aquesta figura cabdal de la Barcelona i la Catalunya del darrer terç del segle XIX i el principi del XX. Güell fou un personatge polièdric que, des de la seva posició preeminent en les elits burgeses, va intervenir en tots els àmbits de la societat de l'època, des de les variades activitats econòmiques amb què consolidà i expandí la fortuna heretada fins a una implicació directa en bona part de les iniciatives polítiques i culturals del període, amb un paper destacat com a col·leccionista i mecenes de les arts i com a client d'alguns dels millors arquitectes del període modernista. Tot això, reblat amb una xarxa de relacions familiars i socials que introduí Eusebi Güell en els cercles nobiliaris i convertí la seva nissaga en una de les famílies més influents del país.

L'exposició està estructurada en sis àmbits, que es corresponen amb les sis conferències del cicle i els donen títol: la nissaga dels Güell, l'empresari i economista, el polític, l'humanista i mecenes, l'oci i les aficions (la Belle Époque d'Eusebi Güell) i el paper que tingué com a precursor i client del Modernisme.

Durant el cicle de conferències, tindrà lloc la presentació del catàleg de l'exposició «Eusebi Güell i Bacigalupi, patrici de la Renaixença».

La nissaga dels Güell

A càrrec de Xavier González, periodista.

Eusebi Güell i Bacigalupi i Isabel López i Bru d. 181. Fons Güell i de Sentmenat.

Eusebi Güell i Bacigalupi i Isabel López i Bru representen la parella paradigmàtica de la gran burgesia catalana del final del segle XIX i principi del XX, que arribaria a l'aristocràcia gràcies a l'empenta inicial dels seus progenitors. Eusebi i Isabel eren fills de dos indians, Joan Güell i Ferrer i Antonio López y López, que compartien uns orígens anodins i que, després de fer fortuna a les Antilles, buscaren en els enllaços matrimonials amb famílies potentades, tant els propis com els dels seus fills i filles, el camí que satisfaria les seves ambicions juvenívoles. El casament, el 1871, d'Eusebi i Isabel inicià una nissaga, la Güell-López, cabdal en l'esdevenir del país, que deixaria a la humanitat grans obres d'art. Amb els anys, Eusebi Güell i Bacigalupi continuaria la política matrimonial del seu pare, casant bona part dels seus deu fills i filles amb membres d'altres nissagues preeminents de Catalunya i, en alguns casos, de fora del Principat; algunes, d'antiga soca nobiliària, i altres, de nova burgesia industrial a punt d'ennobrir. D'aquesta manera, la nissaga Güell-López acabaria de consolidar el seu paper central en la societat catalana com una de les més destacades i influents «bones famílies de Barcelona», en paraules de G. W. McDonogh. La tendència es repetiria en bona part dels enllaços de nets i netes.

XAVIER GONZÁLEZ

És llicenciat en Periodisme. Ha treballat com a redactor, editor i documentalista per a diverses editorials i publicacions barcelonines. Ha editat, entre altres títols, les recopilacions de textos *Santiago Sobrequés i Vidal. Obra dispersa i Barcelona 1714, testimonis d'una ciutat assetjada*.

Amb Raquel Lacuesta, és autor de les monografies *Modernisme a l'entorn de Barcelona, Ponts de la província de Barcelona i El modernisme perdut* (vol. I, II i III). Lacuesta i González col·laboren des del 2015 en l'elaboració del *Mapa d'arquitectura i paisatge urbà noucentistes*.

Eusebi Güell, empresari i economista

A càrrec de Martín Rodrigo Alharilla, professor d'Història Contemporània de la Universitat Pompeu Fabra.

L'interior de la fàbrica de la Colònia Güell.

El jove Eusebi Güell i Bacigalupi va aconseguir una gran fortuna a través de dues vies: la primera via, la paterna —va treballar amb el seu pare en les empreses que aquest havia creat i en les institucions de què va formar part, i va heretar les dues parts del patrimoni, que es va valorar en més de set milions de pessetes—, i la segona via, la del seu sogre, Antonio López, el futur marquès de Comillas —va assumir el càrrec de conseller i vicepresident d'algunes de les seves empreses; López també li va facilitar la integració en l'alta societat financera i en l'aristocràcia de l'època. A tot aquest patrimoni heretat, Eusebi Güell hi afegiria indústries i iniciatives econòmiques de nou encuny, sovint ben innovadores, algunes reeixides i altres no, que definirien el seu segell personal com a empresari: agosarat i somniador, probablement menys pragmàtic que el seu pare i el seu sogre, que mai no van gaudir del formidable coixí econòmic que va trobar Eusebi des del bressol.

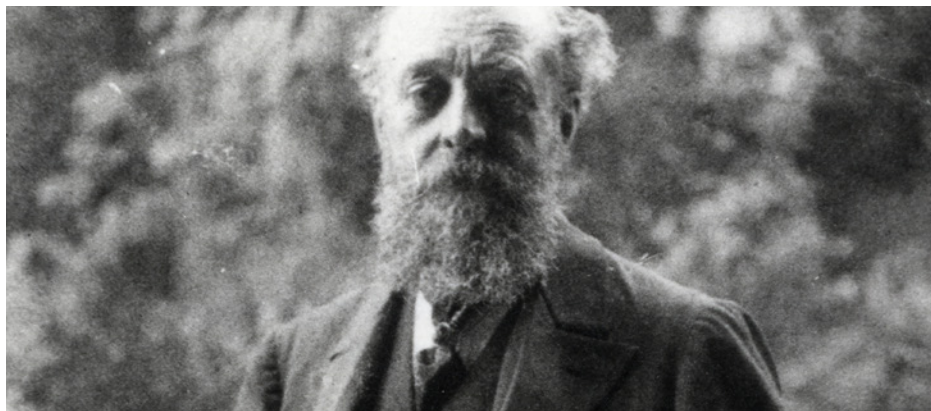

MARTÍN RODRIGO ALHARILLA

És professor titular d'Història Contemporània del Departament d'Humanitats. És llicenciat en Filosofia i Lletres (1992) i doctor en Economia (2000) per la Universitat Autònoma de Barcelona. Les seves investigacions han estat becades i finançades per diferents institucions i fundacions (Banc d'Espanya, Museu Marítim de Barcelona, Fundació Caja Madrid, Fundació Noguera i Fundació Gas Natural), i forma part, a més, de la Unitat Associada del CSIC del Grup d'Estudis de l'Àsia i el Pacífic. Integra el Consell de Redacció de la revista d'història *TST, Transports, Serveis i Telecomunicacions*, i és secretari de la revista *Illes i Imperis*. Les seves línies de treball s'han centrat en la història de l'empresa contemporània a Espanya, en l'estudi de l'activitat naviliera catalana i, sobretot, en l'anàlisi del sistema imperial espanyol durant el segle XIX, tant en l'espai antillà (Cuba i Puerto Rico) com en el filipí. Entre els seus llibres destaquen *Los marqueses de Comillas, 1817-1925. Antonio y Claudio López* (Madrid, LID Editorial Empresarial, 2000, finalista del III Premi LID de Biografia Empresarial), *La Casa Ramos, 1845-1960. Más de un siglo de historia marítima* (Barcelona, Museu Marítim de Barcelona, 2005, finalista del IV Premi d'Investigació Josep Ricart i Giralt) i *Indians a Catalunya. Capitals cubans en l'economia catalana* (Barcelona, Fundació Noguera, 2007).

Dilluns 15 d'octubre, 19 h / A l'espai de la cotxera

Eusebi Güell i Bacigalupi, probablement a la finca Güell de Pedralbes, c. 1900. Arxiv Comarcal del Pallars Sobirà.

Eusebi Güell, polític

A càrrec de Rosa Toran i Cèlia Cañellas, doctores en Història.

El ràpid ascens de Joan Güell en els negocis el portà a ser reconegut com a representant dels empresaris industrials catalans en diferents entitats patronals. Així mateix, començà a involucrar-se ben aviat en assumptes polítics. De nou, l'exemple del pare, paladí del proteccionisme com a diputat a les Corts i senador vitalici, serví a Eusebi Güell per accedir, també, a la política.

CÈLIA CAÑELLAS I ROSA TORAN

Doctores en Història per la UAB, amb les tesis dedicades a la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona (1916-1923 i 1923-1936, respectivament), han enfocat bona part de la seva recerca a l'estudi de la restauració borbònica i del seu impacte a Barcelona, amb l'anàlisi de la classe política en les institucions representatives, l'ajuntament de la ciutat i la diputació provincial. Com a fruit d'aquest treball, han publicat les obres *El personal polític de l'Ajuntament de Barcelona* (1877-1923) (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996) i *Els governs de la ciutat de Barcelona* (1875-1930). *Eleccions, partits i regidors. Diccionari biogràfic* (Ajuntament de Barcelona, 2013). També han participat en les obres col·lectives *Història de la Diputació de Barcelona* (Diputació de Barcelona, 1988), *Diccionari d'història de Catalunya* (Edicions 62, 1992) i *Enciclopèdia de Barcelona* (Enciclopèdia Catalana-Ajuntament de Barcelona, 2006); han confegit articles per a revistes especialitzades, i han participat en congressos i grups de treball universitaris.

Dilluns 22 d'octubre, 19 h / A l'espai de la cotxera

Eusebi Güell, humanista i mecenes

A càrrec de Francesc Fontbona de Vallescar, doctor en Història Moderna.

Eusebi Güell s'involucrà activament en les entitats que es van anar creant durant el període de la Renaixença i del Modernisme. Donà suport als Jocs Florals de Barcelona, que presidí el 1900; a l'Ateneu de Sants, que també celebrava certàmens literaris; a l'Ateneu Barcelonès, del qual es feu soci el 1897; a l'Ateneu Unió de la Colònia Güell, fundat el 1892; a l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, a la qual entrà com a soci i patrocinador el 1880; a l'Orfeó Català, la senyera del qual van apadrinar Güell i la seva filla Isabel, i a l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, a la qual ingressà com a acadèmic de número el dia 27 de febrer de 1898.

FRANCESC FONTBONA DE VALLESCAR

És doctor en Història Moderna per la Universitat de Barcelona, numerari de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi (1987) i de l'Institut d'Estudis Catalans (1992). També és soci honorari de The Hispanic Society of America (Nova York, 1993). Ha estat director de la Unitat Gràfica de la Biblioteca de Catalunya (1995-2013), on fou conservador de gravats i mapes (1978-1995). És autor d'obres com *La crisi del Modernisme artístic* (1975, Premi Crítica «Serra d'Or» d'Assaig), *El paisatgisme a Catalunya* (1979), *Anglada-Camarasa* (amb F. Miralles, 1981), dos volums de la *Història de l'Art Català* (Edicions 62, 1983 i 1985), *La xilografia a Catalunya entre 1800 i 1823* (1992), *Catàleg del Museu de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi* (amb V. Durà, I-Pintura, 1999, Premi ACCA), *Josep Mompou* (2000), *Carles Mani, escultor maleït* (2004), *Francesc Torras Armengol* (1832-1878) (2005), *Manolo Hugué* (2006) o *Pau Casals, col·leccionista d'art* (2013). Dirigi l'obra en cinc volums *El Modernisme* (2002-2004, Premi ACCA). És president de la Fundació Institut Amatller d'Art Hispànic.

Eusebi Güell al seu despatx del Palau Güell, davant la porta de la biblioteca. A l'esquerra es pot veure l'escultura de Miquel Blay Els primers freds (1892). Col·lecció Vescomte Güell.

Dilluns 29 d'octubre, 19 h / A l'espai de la cotxera

Les vacances estivals dels López i els Güell tenien com a marc el parc de Sobrellano, a Comillas. A la fotografia es pot veure el quiosc, dissenyat per C. Cascante.

La Belle Époque d'Eusebi Güell

A càrrec de Enrique Campuzano Ruiz, doctor en Història de l'Art.

La Belle Époque és el període de progrés i benestar polític, econòmic, cultural i social que es va viure a Europa durant el darrer quart del segle XIX entre el món de l'alta burgesia i la novinguda a aquell estatus social. A Catalunya, l'expressió més representativa d'aquell moment la va recollir Narcís Oller en la seva novel·la La febre d'or. Però, aplicada a l'entorn més immediat d'Eusebi Güell, la Belle Époque significa una manera d'ocupar les estones d'oci entre empreses, fàbriques, projectes utòpics o que esdevingueren reals, i maldecaps.

ENRIQUE CAMPUZANO

És doctor en Història de l'Art per la Universitat Complutense de Madrid i director del Museu Diocesà de Santillana del Mar des de fa 36 anys. És membre acadèmic de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de San Fernando, a Madrid. També és organista, president de l'Associació de l'Orgue Hispà i redactor del Pla director del palau, la capella-panteó i la finca de Sobrellano (Comillas). És membre de la direcció tècnica encarregada de la restauració de l'antic seminari de la Universitat Pontifícia de Comillas.

Dilluns 5 de novembre, 19 h / A l'espai de la cotxera

Eusebi Güell, precursor i client del Modernisme

A càrrec de Raquel Lacuesta, doctora en Història de l'Art.

Eusebi Güell influí en la gestació del Modernisme com a principal client d'alguns dels mestres d'obres i arquitectes més destacats del moviment, però també dels estils que el precediren. Amb els seus encàrrecs, o amb els encàrrecs de familiars, com els marquesos de Comillas o la família Díaz de Quijano, Güell promoció l'art i l'arquitectura catalans no tan sols al cap i casal, Barcelona, sinó també per llocs com Sitges, Castelldefels, Santa Coloma de Cervelló-Sant Boi de Llobregat, Castellar de n'Hug i la Pobla de Lillet, o, més enllà, Santander i el petit poble de Comillas (Cantàbria). Avui dia tots aquests indrets, amb obres dels arquitectes catalans Josep Oriol Mestres, Joan Martorell, Camil Oliveras, Cristóbal Cascante, Lluís Domènech i Montaner, Antoni Gaudí i els seus ajudants Francesc Berenguer i Joan Rubió i Bellver, han esdevingut focus catalitzadors d'estudiosos, viatgers i turistes en general que hi acudeixen per conèixer el millor de les arts i els oficis catalans del final del segle XIX..

RAQUEL LACUESTA CONTRERAS

És doctora en Història de l'Art (1998) i llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació (1986) per la Universitat de Barcelona. Ha rebut el Premi Nacional de Patrimoni Cultural (Generalitat de Catalunya, 1997) i és acadèmica de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi (2013). Entre el 1985 i el 2014 va ser funcionària de la Diputació de Barcelona, adscrita al Servei de Patrimoni Arquitectònic Local, dedicat a la restauració de monuments. És autora, entre altres títols, d'*Ignasi Oms i Ponsa, arquitecte* (2009), *Catedrals del vi* (2009), *El palau Güell, una obra mestra d'Antoni Gaudí* (2013), *El modernisme perdut* (vol. I, 2013; vol. II, 2014, i vol. III, 2017), *La història de l'art —de l'arquitectura— català explicada per arquitectes* (2014), i *Alexandre Soler i March, arquitecte (1873-1949)*, en premsa. Ha comissariat diverses exposicions sobre arquitectes modernistes i noucentistes, com Gaudí, Cèsar Martinell i Rafael Masó, i altres sobre aspectes diferents del Palau Güell, la darrera, amb la col·laboració de Xavier González Toran, «Eusebi Güell i Bacigalupi, patrici de la Renaixença».

Estatueta de bronze d'Eusebi Güell, obra de Josep Cardona. Publicada a La Il·lustració Catalana del 6 de juny de 1909. Biblioteca de Catalunya.